

Jak jsme začínali s českou školou po válce:

(vzpomínky pamětníka – prvního poválečného maturanta)

Vzpomínat na dobu po druhé světové válce je pro dnešního mladého člověka jako vzpomínat na středověk. A přece se tato doba vejde do jednoho lidského života.

Bylo září roku 1945 – tři měsíce po válce - a v budově průmyslové školy se začali scházet studenti, kteří měli spolu s novými profesory založit novou éru odborného školství v Liberci. Noví studenti byli rozdílného věku. Z části to byli děti rodičů, kteří se právě po válce přistěhovali do Liberce, aby zabydleli město po odsunu Němců, ve větší míře to ale byli studenti, kterým Němci za války zavřeli školy a zdejší škola jim umožnila dokončit studium s delším, či kratším odstupem.

Přicházeli jsme do budovy, kde bylo pochopitelně vše ještě německé. Prvním úkolem nás, studentů, bylo tedy pod vedením tehdejšího profesorského sboru vše německé odstranit a školu „počeštit“. Dnes si málokdo dovede představit, že to znamenalo např. odstranit nacistickou výzdobu a nahradit ji novou, nově zařídit kabinety, knihovnu, vybudovat struktury školského fungování prakticky od nuly. A to vše v nejvyšším spěchu, aby mohla započít výuka tolik ve válce zanedbaná.

Rozsah možností vzdělávání studentů zde byl obrovský a odpovídal tehdejším potřebám Republiky po válečných letech. Byly zde otevřeny tři obory studia s maturitou a to vyšší škola strojnická, vyšší škola stavitelská, vyšší škola chemická, dále tzv. „mistrovské“ ročníky – dvouleté studium pro ty, kteří byli vyučeni v příslušném řemesle a to např. opět stavební, strojní, drogistické (chemické) truhlářské apod.

Pro studenty, kteří museli za války nuceně studium přerušit a byli nasazeni na různé práce, byly zde otevřeny zvláštní třídy pro dokončení přerušeno studia. Hlad po technicky připravených absolventech byl takový, že bylo umožněno nám, studentům, vystudovat dva ročníky za rok. Tak jsem i já, (byl jsem koncem války nasazen na odklizení trosk po bombardování) nastoupil do ročníku, kde jsme za prvního poleť museli zvládnout učivo za druhý ročník a za druhé pololetí učivo třetího ročníku. Nic nám ale nikdo neslevil – byla to řehole. Řada studentů to nezvládla a školu opustila. Dostudovali potom jinde, za jiných podmínek.

Do naší třídy nastoupili i čtyři příslušníci západní angloamerické armády, kteří se do ní dostali právě po tzv. „totálním nasazení“ do Velkoněmecké Říše a podařilo se jim uprchnout do Anglie. Zde dostali vojenský výcvik a bojovali jako tankisté na západní frontě. Než byli demobilizováni, chodili s námi do školy ve svých uniformách - známých batterdresech s nápisem na rameni CZECHOSLOVAKIA. Byli jsme na to náležitě hrdi.

Čtvrtý ročník už jsme studovali normálně a maturovali jsme v roce 1947. Že šlo šlo o mimořádně zanácené studenty svědčí to, že většina z nás maturovala s vyznamenáním.

Letos slaví škola 140. výročí svého založení. Když jsme v roce 1945 -tedy před 71 roky - otevírali školu pro české studenty, bylo této škole 69 roků. Jsem tedy pamětníkem více než poloviny života této školy. A zdá se mě, že je stále stejně „mladá“, jako tenkrát. Jen se rozšířila o šatny, které tenkrát nebyly, o tělocvičnu, na které jsem měl tu čest se při její stavbě jako stavař podílet. Nová je jídelna a nové jsou ovšem i výukové metody, přístrojové vybavení a také její nové speciální obory. Naopak některé přešly jinam – chemici se už dávno přestěhovali do Ústí nad Labem a stavitelé mají svou vlastní školu v jiné budově.

V roce 2016 vzpomíná - Ing. Stanislav Dvořák